

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo
tarnybai

2022- Nr.
Į 2022-06-17 Nr. (63.4 Mr)1B-1624

DĖL UNIVERSALIŲJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMO IR ĮPERKAMUMO TYRIME KETINAMŲ TAIKYTI PRIELAUDŲ VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija išnagrinėjo Jūsų 2022 m. birželio 17 d. raštu Nr. (63.4 Mr)1B-1624 „Dėl universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų prieinamumo ir įperkamumo tyrime ketinamų taikyti prielaidų viešosios konsultacijos“ pateiktą derinti dokumentą „Dėl universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų prieinamumo ir įperkamumo tyrime taikomų prielaidų“ ir pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Susisieikimo ministerijos nuomone, Prielaida Nr. 1 nepagrįstai susiaurina esmines Elektroninių ryšių įstatymo nuostatas, pagal kurias nustatoma pareiga universaliasias elektroninių ryšių (toliau – UER) paslaugas užtikrinti visiems (ne 95 procentams) jų pageidaujantiems gauti gyventojams. Pažymėtina, kad Jūs savo prielaidą grindžiate BEREC gairių 71 punkte esančiu paaiškinimu, kada siūloma laikyti tam tikrą elektroninių ryšių tinklą kaip atitinkamos spartos paslaugas teikiančiu tinklu, kai bent 95 procentai tinklo aprėptyje esančių adresų gali gauti atitinkamos spartos paslaugą. Atkreipiame dėmesį į tai, kad šioje rekomendacijoje nurodyta procentinė dalis yra kaip minimali ribinė reikšmė (*at least 95%*), kuri skaičiuojama nuo to tinklo aprėptyje esančių adresų skaičiaus (bet ne nuo atitinkamo administracinio vieneto, pvz., savivaldybės, bendro adresų skaičiaus). Manome, kad atsižvelgus į nesudėtingą Lietuvos reljefą, teritorijos dydį, palyginti su kitomis ES valstybėmis narėmis, taip pat į pastaraisiais metais Lietuvos valstybėje susidariusias ypatingas aplinkybes, poreikis ir svarba užtikrinti bent minimalios kokybės elektroninių ryšių paslaugas visiems gyventojams yra neginčijama. Atsižvelgdami į tai, nepritariame tokių tyrimo prielaidų, kurios gali ilguoju laikotarpiu apriboti gyventojų teisę gauti UER paslaugas ir nulemti tai, kad nebus įgyvendintos Elektroninių ryšių įstatyme įtvirtintos vartotojų teisės, nustatymui.

2. Prielaidoje Nr. 2 pasirinktas laiko intervalas abejotinas, t. y. siūlymas vertinti vidutinį tinklų apkrovimą darbo valandomis, tačiau ne tada, kai tinklų apkrovimas yra didžiausias (manytina, kad tinklų apkrovimas savo piką pasiekia po darbo valandų). Manome, kad tyrimui pasirinktos prielaidos turi atspindėti realias paslaugų vartojimo tendencijas ir techninius pajėgumus, todėl siūlytina tyrimo metu vertinti tinklų apkrovimo lygį piko metu arba išsamiai pagrįsti Jūsų siūlomo paros laiko pasirinkimą. Atsižvelgiant į tai, kad UER paslaugų teikimas turi būti užtikrintas ir tinklų apkrovimo piko metu, Susisieikimo ministerijos nuomone, turėtų būti vertinamas ne patogiai pasirinktų valandų vidurkis, o pastarųjų metų piko valandų vidurkis.

3. Prielaidoje Nr. 3 siūloma vertinti 400–600 MB/mėn. parsisiunčiamų duomenų kiekį kaip pakankamą visavertėms elektroninių ryšių paslaugoms gauti. Atkreipiame dėmesį, kad Europos elektroninių ryšių kodekse, taip pat ir Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklėse¹

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2022 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-257 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1V-889 „Dėl Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

įvardytas sąrašas paslaugų, kuriomis turėtų galėti naudotis UER paslaugų gavėjai. Tarp šių paslaugų paminėtinos: pokalbiai tiesioginiu režimu, vaizdo skambučiai, t. y. paslaugos, kurios imlios duomenų suvartojimui ir kurios pastaruoju metu tapo itin aktualios nuotolinio darbo ar nuotolinio mokymosi procese. Siūlytume, parenkant šioje prielaidoje parsisiunčiamų duomenų dydžius, tai įvertinti, atsižvelgiant į paskutines tendencijas ir ateities poreikius. Be to, nesutinkame su vertinimu, kad ketinama taikyti mobiliojo ryšio technologijomis mažiausiai perduodamų duomenų kiekio prielaidą, kai UER paslaugos teikiamos naudojant ir kitas technologijas fiksuotoje vietoje, įskaitant laidines prieigas, kuriomis duomenų perdavimas nėra ribojamas. Manome, kad jei bus numatytas duomenų perdavimo limitas ir apribojimas, tokiu atveju nebus užtikrinta vartotojų teisė naudotis visomis UER paslaugomis, įskaitant standartinės kokybės vaizdo skambučius. UER paslaugos yra teikiamos fiksuotojo ryšio prieiga, o ne mobiliojo, kuriai būdingas duomenų perdavimo limitas, taip pat UER jau yra nustatytos minimalios greitaveikos parsisiuntimo ir (ar) išsiuntimo ribos, todėl dvigubas apribojimas mažina galimybę naudotis paslaugomis visavertiškai.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad Prielaidose Nr. 5 ir Nr. 6 siūlomos paslaugų kainos turi būti suderintos su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kaip to reikalaujama Elektroninių ryšių įstatymo 37 straipsnio 5 dalyje. Taip pat siūlytume įvertinti, kaip nustatyti UER paslaugų kainų dydžiai bus paskirstomi kalbiniam ryšiui ir plačiajuostei interneto prieigai, atsižvelgiant į Elektroninių ryšių įstatymo nuostatas, pagal kurias UER paslaugų gavėjas gali pasirinkti kalbinio ryšio ar plačiajuostės interneto prieigos paslaugas pirkti kartu ar atskirai po vieną.

Dėl Prielaidos Nr. 6 pagrindimo, kad „Prielaida apskaičiuota remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis apie vidutines vartojimo išlaidas, tenkančias ryšiams vienam namų ūkiui nariui per mėnesį“, siūlome atkreipti dėmesį, ar šiuo metu ryšiams tenkančios išlaidos savaime nereiškia, kad UER paslaugos bus įperkamos gyventojams, kurių pajamos keliais eurai viršija valstybės remiamų pajamų dydį ir kurie dėl to nepatenka į socialiai remtinų piliečių grupę, tačiau neatitinka vidutinio vartojimo išlaidų, tenkančiam vienam namų ūkiui, normos.

5. Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) atliekamo UER paslaugų tyrimo, kuris atliekamas ne rečiau kaip kartą per 3 metus ir kurio metu vertinama, ar universaliosios paslaugos teikiamos visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat ar minėtos paslaugos teikiamos už prieinamą kainą, manome, kad itin svarbu stebėti UER paslaugų kainų pokytį (jų galimą didėjimą), o jam pasireiškus Tarnyba turėtų imtis neatidėliotinių priemonių (pvz., pakartotinio tyrimo, įpareigojimų teikti universalias paslaugas nustatymo ar kt.), kurios užtikrintų Elektroninių ryšių įstatyme įtvirtintą teisę į universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų prieinamumą.

Tais atvejais, kai visoje Lietuvos teritorijoje ar jos dalyje nėra įpareigoto UER paslaugų teikėjo, tačiau UER paslaugos tampa brangesnės nei Tarnybos nustatyta prieinama šių paslaugų kaina, siūlome Tarnybai neatidėliotinai imtis veiksmų, kad būtų nustatyti įpareigojimai viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams teikti universalias paslaugas už prieinamą kainą.

Susisiekimo viceministrė

Agnė Vaiciukevičiūtė